

Izhaja vsaki četrtek
 ia velja s poštnino vred
 iz v Mariboru z pošiljanjem
 na dom
 na celo leto . 3 fl.
 " pol leta . 1 fl. 50 k.
 " 1/4 . — fl. 80 k.
 Brez pošiljanja na dom
 za celo leto . 2 fl. 50 k.
 " pol leta . 1 fl. 30 k.
 " 1/4 . — fl. 62 k.
 Posamezni listi se dobijo
 pri knjigarju Novaku na
 velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
 nost v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
 neplačani listi ne
 prijemajo.

Oznanila se prijemajo,
 plača za vrstico je 10 k.
 in za kolek 30 k.

Štv. 30.

V Mariboru 7. novembra 1867.

Tečaj I.

Gospodarske stvari.

Potrdilo, in še nekaj raznega.

Kar sem pričel v „Slov. Gospodarju“, število 12 in 13, 4. in 11. julija pod napisom: „Hasek izvrstnega vinograda“; potem število 21 in 22, 5. in 12. septembra t. l. z napisom: „En oral vinograda lahko daja v dobrih letinah 10 štrtinjakov vina“; zamorem sedaj potrditi in djansko dokazati, da en oral vinograda ni le letos 10 štrtinjakov dal, marveč dobre mere 12 štrtinjakov donesel!

Nadjal sem se za gotovo le 8 štrtinjakov, ker je grozdja veliko spreminilo skozi leto, toda pod 10 štrtinjakov nikomu ne bi bil v roko segnul, da jih ne bo. Kajti, ako ravno je bilo mnogo trtali trsov praznih grozdja videti, na nekterih pa le kakošnji poberki, jih je pa spet drugih videti bilo s prekoredno grozdjino obilnostjo naloženih. In tako smo, hvala Bogu! na enem oralu 356 Brent ali put grozdja natrgali in dobre mere 12 štrtinjakov nalili.

Trgavke so nekatere razno mislile in govorile o času trgiranja, in sicer: Ena je pravila: da bi znala, da je tako polno, ne bi šla trgat; Druga je rekla: Iz tega samega trsa sem en škaaf grozdja narezala, natrgala; Tretja: Ne morem nikam priti naprej, itd. Bolj mehkega, pobožnega srea trgavke so pa Boga hvalile za toliko obilnost in tako lepi dar Božji. Med temi ste se dve blagi duši naj bolj odlikovali, koji ste tako vestno trgali in jagode pobirali, mirno in tiho, da se je nehote človeku milo storilo nad nju zvestobo, ter se gotovo spominjali besed Zveličarjevih: Poberite kosce (jagode) da ne poginejo, ko je ljudstvo v puščavi nasitil. Jaz pa sem si mislil in djal: ako 20 jagod poberem, imam lep grozd, ki bo več mošta dal, kot cel grozd s peceljnom in receljni. Bog mi jih je dal, zakaj bi tedaj tu konca jemale? in kdor malega ne spoštuje, ni večega vreden. — Da se le dere: čisto berite, čisto berite! ni zadosti; sam moraš storiti: vestnih ljudi je jako, jako malo. — Med temi so nekteri še celo z očitnim zavidom in s srčnim strupom premišljevali in pregledovali blagoslov Božji, kar se je iz njih izrazov lahko razumelo in sklevalo, kakor: Kam bo z vinom!?; Ja zemlja je zares čudovite rodovitnosti! To je dober vinograd! itd. Slepci! si mislim. Vi le sedaj zijate, skozi leto pa se malo brigate, kako dajam delati, ravnati in plačevati itd. ter vas uljudno o vsaki priložnosti podnčujem in zankazujem k boljšemu blagostanu, toda žalibože navadno bob v steno mečem. — Vse bi moralo le samo od sebe priti; nič pa se človeku ni učiti, niti misliti, niti storiti! — Od tod pride, da se ni v mojih vinogradih tretji del lanske pozebljne pri daciji odpisal! akoprem se je vsem bližnjim vinorejcem to zgodilo; — kako bi le jaz zamogel punjavo čez svoje vinograde razgrniti o vsaki bližnji zračni, elementarni nevarnosti kakoršnji koli!? — Rad dajam cesarju, kar je cesarjevega; pa tudi meni se mora dati, kar meni gre! — Kar se tiče une krpe, o kateri sem v „Slov. Gospodarju“ število 15., 25. julija pisal pod napisom: „Vinograd dobro kopati, je pol gnojiti“, in se nadjal 3 do 4 polnjakov letošnjega pridelka, sem se zmotil za pol drug polnjak, ker smo le 38 Brent grozdja natrgali, in 2 in pol polnjakov nalili: še tudi dobro in precej obilno za ono krpo s tako mlado trto, hvala Bogu! Grozdja se je veliko prepeklo in posušilo skozi leto, ker se solnce silovito vpre. Kar se tiče vrednosti letošnjega vina, mislim, da bo „srednje dobro“, ker ravno zadnji 4 tedni pred trgatvo so

bili jako neprijetni in protivni izvrstnosti vina, koji bi bili morali grozdje pražiti, ko je že bilo zmeščano in kuhano; zato pa tudi uni mrz od 28. septembra ni škodoval kuhanemu grozdju. Škoda je le naj večja bila v tem, da ni bilo nič kaj toplih, gorkih dnevov, marveč so bili mokri in hladni celo prav mrzli dnevi!

Domače stvari.

Kako si sad naj lože in naj dalje črstev ohraniš. Na Ruskem se sad hrani na sledeči način: Vlije se v vodo nekoliko kreozota (se dobi v vsaki apoteki), s to vodo se poškropi apno, da razpade na prah. Za tim se vzeme škrinja in se z omenjenim apnenim praškom jeno dno za palec po debelem posuje. Po apnu se raztegne pola papirja in na papir se nadeva zdrav, črstev sad tako, da se drug drugega ne tiče. Po tem se raztegne spet pola papira in na njo se spet nasuje za palec po debelem apno. Tako gre naprej, dokler se škrinja celo ne napolni. Škrinjini koti pa se morajo z drobno stolčenim oglemjem izpolniti. Po tem se dobro pokrije: Na ta način se sad jedno leto lahko črstev ohrani.

„Domovina“.
Jajca si lahko čez zimo ohraniš, da se ti ne pokvarijo, če je z vrelo soljeno vodo popariš, iz vode vzeta ne pobrišeš, temoč pustiš, da se posušijo in za tem v suhem, hladnem mestu hraniš.

„Puč. Prijatelj.“
Drugi način jajca čez zimo ohraniti pa je ta. Jajca se nadevajo v luknje tako imenovane deske za jajca (deska, ktera ima primerne luknje, v ktere se jajca lahko nadevajo brez da bi skoz padle) in se morajo vsake 14 dni obrniti, t. j. on konec, kteri je bil prej zgora mora dojtj doli. Tako v hladnem in suhem mestu hranjena jajca, ostanejo črstva dalje od pol leta. Pri tem je namreč vse na tem ležeče, da rumešnjak v jajcu ostane zmirom v sredini.

Vabilo družbe sv. Mohora za 1868. leto.

O nastopu devetega leta družbine delavnosti po novi osnovi vabi družbin odbor vse Slovence brez razločka stann in spola, da se dajo tudi za 1868. leto v prav obilnem številu kot udje vpisati v družbo sv. Mohora; sosebno pa prosičastito duhovščino, gg. učitelje in drugo rodoljubno gospodo, da priporoča tudi letos družbo priprostim Slovencem: s številom udov bo rastle tudi število bukev vsako leto. Za 1868. leto se pripravljajo in se deloma že tiskajo: a) „Kristusovo življenje in smrt“ z eno podobo, prosto poleg Erharda predelal prof. St. Kociančič, v 12.000 iztisih; b) „Življenje svetnikov in svetnic Božjih“ s podobami (nadaljevanje) spisal dr. J. Rogač, v 12.000 iztisih; c) „Domače in tuje živali s podobami“, spisal Fr. Erjavec v 12.000 iztisih; d) „Koledarček za leto 1869“ z imenikom vseh čast. družnikov, v 10—11.000 iztisih; e) prelepa izvorna povest iz turških vojsk: „Mati Božja dobrega sveta ali bratovska ljubezen“, spisal duhoven ljublj. škofije itd., kolikor bode udov.

Sicer pa naj se blagovoljno pomni:

1. Da se more razpošiljava družbinih bukev po mnogostrani želji že prvi dan meseca julija pričeti, sklence se nabira družnikov z zadnjim dnevom meseca marca 1868. leta; kdor se pozueje oglasi, ne more se več